

PAPER DETAILS

TITLE: Türkçe Öğretmeni Adaylarının Çocuk Edebiyatı Eserlerine Yönelik Etkinlik Hazırlama Becerileri

AUTHORS: Nilüfer SERİN

PAGES: 209-232

ORIGINAL PDF URL: <https://www.anadiliegitimi.com/tr/download/article-file/2794718>

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Çocuk Edebiyatı Eserlerine Yönelik Etkinlik Hazırlama Becerileri

Nilüfer SERİN*

Öz

Türkçe derslerinde metin seçiminde çocuk edebiyatı ürünleri sıkça tercih edilmektedir. Bu doğrultuda Türkçe öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatı eserlerini tanımaları ve onlar için etkinlik hazırlamaya yönelik bilgi ve becerilerinin, yaratıcılıklarının geliştirilmesi zaruridir. Bu araştırmada, Türkçe öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatı eserlerine yönelik etkinlik hazırlama sürecine ilişkin görüşlerinin ve hazırladıkları etkinliklerin derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile şekillendirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesinde Türkçe Öğretmenliği lisans programının 4. sınıfında öğrenim gören 40 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Etkinlik hazırlamak üzere Roald Dahl'ın Mathilda isimli çocuk kitabı seçilmiş ve her öğretmen adayının bu kitapla ilgili on adet etkinlik hazırlaması sağlanmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının etkinlik hazırlama süreçleriyle ilgili görüşlerine başvurmak için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının kazanım ve yöntem teknik konusunda sınırlı sayıda seçim yaptığı ve tercihlerinin okuma becerisi üzerinde yoğunlaştığı görülmüştür. Görüşme sonucunda öğretmen adayları hazırladıkları etkinliklerin hem kendi meslek hayatları için hem de öğrenciler için faydalı olacağını düşündüklerini belirtmişlerdir. Etkinlik hazırlamayla ilgili eğitim aldıklarını ama yaratıcı etkinlik hazırlama konusunda kendilerini kısmen yetersiz gördüklerini ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk edebiyatı, etkinlik, etkinlik tasarlama, öğretmen adayı

Activity Planning Skills of Turkish Pre-Service Teachers for Children's Literature

Abstract

Children's literature are frequently preferred in text selection in Turkish lessons. In his direction, it is essential that Turkish pre-service teachers to know children's literature products and develop their knowledge, skills and creativity to prepare activities for them. In this research, it is aimed to examine the opinions of Turkish pre-service teachers about the process of planning activities for children's literature products and the activities they plan with a holistic approach. The research was conducted with a case study, one of the qualitative research methods. The study group of the research consists of 40 pre-service teachers studying in the 4th year of the Turkish Language Teaching undergraduate program at a state university. To prepare the activity, Roald Dahl's children's book called Mathilda was chosen and each pre-service teacher was asked to prepare ten activities related to this book. In the study, a semi-structured interview form was used to refer to the opinions of pre-service teachers about the activity planning processes. As a result of the research, it was seen that the pre-service teachers made a limited number of choices about learning outcomes and methods and techniques, and their preferences focused on reading skills. As a result of the interview, the pre-service teachers stated that they thought that the activities they prepared would be beneficial both for their professional lives and for the students. They stated that they received education on planning activities, but they saw themselves as partially inadequate in planning creative activities.

Keywords: Children's literature, activity, activity design, teacher candidate

* Dr. Öğr. Üyesi, Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Trabzon, niluferserin@trabzon.edu.tr, ORCID: orcid.org/0000-0003-3747-0981

Giriş

Çocuk edebiyatı, çocukların duygu, düşünce ve hayal dünyalarını sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştiren, onların ilgisini çeken, eğlendirirken aynı zamanda eğiten bir edebiyat türü olarak tanımlanabilir (Sever, 2010). Çocukların dil, duygu ve düşünce dünyalarının gelişimine büyük katkısı olan çocuk edebiyatı eserlerine Türkçe derslerinde sıkça başvurulmaktadır. Baş (2015), çocuk edebiyatının dil eğitimi ve öğretimi sürecinin en temel kaynaklarını oluşturduğunu belirtmektedir. Çocuk edebiyatından yararlanılarak çocukta ana dili sevgisi ve bilinci geliştirmenin yanı sıra çocuğun özgüven ve benlik duygusunun gelişmesine, değişik yaşantıları tanınmasına, yaşamı çok yönlü algılamasına, empati kurabilmesine, edebî duyarlık ve estetik algısının gelişmesine yardımcı olunabilir (Aykaç, 2011; Tunagür, 2021). Ayrıca alışkanlık kazandırma yolunda oluşturulacak eğitim ortamlarının niteliği de çocuk edebiyatı ürünlerine bağlıdır. Çocukların çocuk edebiyatını sevebilmeleri için öncelikle Türkçe derslerinde zevk alabilecekleri nitelikli metinlerle karşılaşarak okuma alışkanlığı kazanabilme yolunda ilk adımı atmaları gerekir (Uz Erşahin, 2009). Çocuk edebiyatının alışkanlık kazandırma noktasında en büyük katkısı şüphesiz okuma becerisine yöneliktir (Baş, 2015). Çocuk edebiyatı ürünleri temelde bir okuma materyali olsa da çocuğun üretici becerisine katkıda bulunmayan bir çocuk edebiyatı ürününden yeterli verim alındığını söylemek mümkün değildir. Türkçe derslerinde çocuk edebiyatından yararlanılarak yapılacak etkinlikler sayesinde bir çocuk edebiyatı ürünü çocuğun okuma becerisinin yanı sıra konuşma, yazma, dinleme gibi temel dil becerilerinin gelişimini sağlayarak onların anlama, yorumlama, eleştirel düşünme, yaratıcılık gibi becerilerinin gelişmesine de önemli katkılarda bulunabilir.

Eğitim ve öğretim süreci içerisinde derslerin geleneksel yaklaşımla işlenmesiyle daha modern yaklaşımla işlenmesi arasındaki en köklü ayrımı etkinlik kavramı oluşturmaktadır (Aykaç, 2007). Yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) da etkinlik ve metin temelli beceri öğretimine vurgu yapıldığı görülmektedir. Programın başarıya ulaşabilmesi için öğrencinin merkezde olduğu etkinliklere yer veren ders planlarının hazırlanmasına ve nitelikli metinlerin seçilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu noktada öğretmene düşen görev öğrencilerine yol göstermek, onların seviyesine uygun etkinlikler tasarlayarak herkesin kendini rahatça ifade edebileceği bir sınıf iklimi yaratmaktır. Aynı zamanda öğrencileri uygun çocuk kitaplarıyla ve metinlerle karşılaştırmak da Türkçe öğretmenlerinin görevleri arasında sayılabilir. "Öğretmenlerin bir çocuk edebiyatı yapıtıyla karşılaştığında ondan faydalanmak için farklı imkânları olduğunu bilmesi ve ihtiyacına uygun olarak onu nasıl kullanabileceğiyle ilgili yeni yollar geliştirebilmesi önemlidir. Bu yüzden öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının farklı metinleri okuma, okuduğunu anlama konusunda neler yapabilecekleriyle ilgili bilinçlendirilmeleri gerekir" (Dilidüzgün, 2004). Ayrıca bir çocuk edebiyatı ürünü için etkinlik hazırlamaya yönelik bilgi ve becerilerinin, yaratıcılıklarının geliştirilmesi de elzemdir.

Hallinan ve Khmelkov'un (2001) belirttikleri gibi eğitimde ilerleyebilmek için öncelikle öğretmenlerin iyi bir eğitim almasını sağlamak gerekmektedir. Bu sebeple öğretmen adaylarına alan ve alan eğitimi bilgisine hâkim olmalarını sağlayacak teorik ve uygulamalı dersler bir arada verilmeye çalışılmaktadır. Ancak öğretmen yetiştirme programlarının güncel ihtiyaca cevap vermediği, özellikle uygulama konusunda eksik kaldığı yıllardır birçok araştırmacı tarafından söylenmektedir (Altun vd., 2021; Darling-Hammond, 2000, Öztürk ve Işık, 2020). Bu yüzden Türkçe öğretmeni adaylarının lisans öğrenimi boyunca aldıkları derslerin adayların etkinlik hazırlamalarını nasıl etkilediğinin ortaya konulması önemlidir. Alanyazın taramasında Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde yaptıkları etkinlikleri inceleyen sınırlı sayıda çalışma olmasına rağmen çocuk edebiyatı eserlerine yönelik etkinlik hazırlama süreçlerinin incelendiği detaylı bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Bu bağlamda bu araştırmada, Türkçe öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatı eserlerine yönelik etkinlik hazırlama sürecine ilişkin görüşlerinin ve hazırladıkları etkinliklerin bütüncül bir yaklaşımla derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır. Böylece Türkçe öğretmen adaylarının bir çocuk edebiyatı metniyle karşılaştıklarında onu derste nasıl uygulayacakları, öğrencilere ne tarz etkinlikler sunacakları, hangi becerilerin gelişimine ağırlık verecekleri gibi konulardaki genel eğilimleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Ayrıca gördükleri derslerin etkinlik hazırlama becerilerine ne ölçüde katkı sağladığı sorusuna da yanıt aranmıştır. Yapılan bu çalışmanın öğretmen eğitime ve çocuk edebiyatı eserlerine yönelik etkinlik hazırlamak isteyenlere katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmada aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Türkçe öğretmeni adaylarının çocuk kitaplarına yönelik hazırladıkları etkinliklerin türlere göre dağılımı nasıldır?
2. Türkçe öğretmeni adaylarının çocuk kitaplarına yönelik hazırladıkları etkinliklerin yöntem ve tekniklere göre dağılımı nasıldır?
3. Türkçe öğretmeni adaylarının çocuk kitaplarına yönelik hazırladıkları etkinliklerin Türkçe Dersi Öğretim Programındaki (2019) kazanımlara uyumluluğu nasıldır?
4. Türkçe öğretmeni adaylarının etkinlik hazırlama süreciyle ilgili görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde durum çalışması deseniyle gerçekleştirilmiştir. Durum çalışması, “sınırlı bir sistemin nasıl işlediği ve çalıştığı hakkında sistematik bilgi toplamak için çoklu veri toplama kullanılarak o sistemin derinlemesine incelenmesini içeren metodolojik bir yaklaşımdır” (Chmiliar, 2010’dan akt. Subaşı ve Okumuş, 2017, s. 420). Araştırma tek bir durum içinde birden fazla alt tabaka veya analiz birimi mevcut olduğunda kullanılan iç içe geçmiş tek durum deseni (Yıldırım ve Şimşek, 2013) ile yapılandırılmıştır. Bu araştırmada, Türkçe öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatı eserlerine yönelik etkinlik hazırlama sürecine ilişkin algılarının ve hazırladıkları etkinliklerin incelenmesi amaçlandığı için durum çalışması tercih edilmiştir. Araştırmadaki iç içe geçmiş durumları, öğretmen adaylarının hazırladığı etkinlikler ve etkinlik hazırlama süreçleriyle ilgili görüşleri oluşturmaktadır.

Araştırma Grubu

Araştırma, 2022 yılında bir devlet üniversitesinde Türkçe Öğretmenliği lisans programının 4. sınıfında öğrenim gören 40 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Örneklem seçiminde tipik durum örneklemesi kullanılmıştır. Tipik durumlar, “evrende yer alan çok sayıdaki benzeri arasından genel olarak incelenen olay veya olguyu açıklayabilecek düzeyde bilgi içeren, sıra dışı olmayan, toplum içinde ortalama olarak kabul gören durumları kapsamaktadır” (Patton, 2005). Seçilen öğretmen adaylarının genel olarak evrende yer alan tüm Türkçe Öğretmenliği bölümü öğrencileriyle benzer özellikler gösterdiği düşünülmektedir. Öğretmen adaylarıyla ilgili demografik bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 1.

Öğretmen Adaylarıyla İlgili Demografik Bilgiler

Cinsiyet	f	Öğretmen adayları
Kadın	28	Ö2,Ö7,Ö8,Ö9,Ö10,Ö12,Ö13,Ö14,Ö16,Ö15,Ö17,Ö19,Ö20,Ö21,Ö22,Ö23,Ö24,Ö25,Ö26,Ö27,Ö28,Ö30,Ö34,Ö35,Ö37,Ö38,Ö39,Ö40
Erkek	12	Ö1,Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö11,Ö18,Ö29,Ö31,Ö32,Ö33,Ö36
Yaş		
20	1	Ö37
21	16	Ö2,Ö4,Ö8,Ö10,Ö11,Ö13,Ö18,Ö19,Ö24,Ö25,Ö29,Ö30,Ö31,Ö33,Ö34,Ö35
22	13	Ö1,Ö3,Ö5,Ö7,Ö9,Ö12,Ö17,Ö22,Ö26,Ö27,Ö28,Ö38,Ö40
23	4	Ö15,Ö20,Ö23,Ö32
24	1	Ö16
27	1	Ö6
28	1	Ö39
29	1	Ö36
33	1	Ö21
34	1	Ö14

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın inceleme nesnesini öğretmen adaylarının hazırladığı etkinlikler oluşturmaktadır. Her öğretmen adayı bir çocuk kitabıyla ilgili 10 adet etkinlik tasarlamıştır.

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunda yer alan sorular geçerlilik ölçütünün sağlanması amacıyla 2 Türkçe eğitimi alan uzmanına incelenmiş, gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra forma son hâli verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda öğretmen adaylarının etkinlik hazırlama süreçleriyle ilgili algılarını tespit etmek amacıyla hazırlanmış 5 soru yer almaktadır.

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veri toplamak amacıyla görüşme ve doküman analizi yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Görüşmede sözlü iletişim yoluyla veriler toplanırken (Karasar, 2007), doküman analizinde ise yazılı materyaller toplanır ve analiz edilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Araştırma sürecinde verilerin toplanması aşamasında sırasıyla aşağıdaki adımlar izlenmiştir:

- Türkçe öğretmeni adaylarıyla birlikte onların da okumak istediği, ortaokul öğrencilerinin seviyesine uygun ikisi yerli, ikisi çeviri olmak üzere 4 adet çocuk kitabı belirlenmiştir (Mathilda, Momo, Zaman Bisikleti, Dolunay Dedektifleri).
- Belirlenen çocuk kitaplarının araştırmaya ve seviyeye uygunluğuna karar vermek için 3 alan uzmanının görüşüne başvurulmuş ve Roald Dahl'ın Mathilda isimli kitabına karar verilmiştir. Fantastik çocuk edebiyatının önemli isimlerinden biri olan Roald Dahl'ın eseri, etkinlik hazırlamaya uygun çok fazla veri barındırdığı için tercih edilmiştir. Öğretmen adaylarının hazırladıkları etkinlikleri karşılaştırmak için aynı çocuk kitabı üzerinde çalışmaları sağlanmıştır.
- Öğretmen adaylarından Mathilda isimli çocuk kitabını okumaları ve bu kitapla ilgili ortaokul öğrencilerinin seviyesine uygun 10 adet etkinlik hazırlamaları istenmiştir. Etkinlerin ortaokul Türkçe dersinde kullanılabilecek şekilde tasarlanması gerektiği belirtilmiştir.
- Öğretmen adaylarından, etkinlikleri hazırlarken farklı yöntem ve teknikleri kullanmaları, farklı beceri alanlarına ve Türkçe Öğretim Programındaki kazanımlara uygun hazırlamaya dikkat etmeleri, görsellerle desteklemeleri, öğrencilerin doldurabileceği boş alanlara yer vermeleri istenmiştir.
- Öğretmen adaylarına kitapları okumaları ve etkinlik hazırlamaları için 2 hafta süre verilmiştir.
- Öğretmen adaylarının etkinlik hazırlama süreçleriyle ilgili fikirlerini almak için görüşme yapılmıştır. Görüşmeler yazılı form aracılığıyla araştırmacı tarafından toplanmıştır. Öğretmen adaylarına formu doldurmaları için 30 dakika süre verilmiştir.

Verilerin Analizi

Veri analizi aşamasında ilk önce öğretmen adaylarının hazırladıkları etkinlikler literatürde belirlenen yöntem teknikler, türler, beceri alanları ve Türkçe Öğretim Programı'nda (2019) yer alan kazanımlara göre incelenmiş, öğretmen adaylarının hangilerini ne sıklıkla kullandıkları tespit edilerek tablolastırılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile yorumlanmıştır. Böylece öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı eserlerine yönelik etkinlik hazırlarken nelere dikkat ettikleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Görüşmelerden elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizinde görüşmelerden elde edilen veriler incelenerek kodlar oluşturulmuş, sonrasında benzer kodlar birleştirilerek temalar belirlenmiş ve bunlar tablolar hâlinde sunularak açıklanmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için rastgele seçilen 10 etkinlik başka bir araştırmacı tarafından daha kodlanmıştır. Uzmanlar arasındaki uyumu hesaplamak için Miles ve Huberman (2019) tarafından geliştirilen güvenilirlik katsayısı kullanılarak uzmanlar arasında uyumun %95 olduğu görülmüştür. Kodlamada uzlaşılmayan kodlar üzerinde konuşularak görüş birliğine varılmıştır. Aynı

işlem görüşme formları için kod ve tema oluştururken de tekrarlanmış ve ortak olarak karar verilen kod ve temalar üzerinden çalışma yürütülmüştür.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirisi gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Kurul adı = Trabzon Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu
Karar tarihi= 04.11.2022
Belge sayı numarası= 2022-11/1.21

Bulgular

Etkinliklerle İlgili Bulgular

Araştırmancın bu bölümünde Türkçe öğretmeni adaylarının Matilda kitabıyla ilgili hazırladığı etkinlikler tür, yöntem-teknik ve Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımlar açısından incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular tablolar hâlinde sunulmuştur.

Tablo 2.

Öğretmen Adaylarının Hazırladığı Etkinliklerin Türü

Tür	f	%	Öğretmen adayları
Şiir yazma	8	2	Ö1,Ö16,Ö25,Ö27,Ö29,Ö31,Ö36,Ö40
Hikâye yazma	10	2,5	Ö3,Ö6,Ö9,Ö16,Ö21,Ö22,Ö29,Ö38,Ö39
Hikâyeyi devam ettirme	10	2,5	Ö11,Ö13,Ö17,Ö18,Ö23,Ö26,Ö29,Ö36,Ö37,Ö39
Kahramana mektup yazma	18	4,5	Ö3,Ö5,Ö6,Ö7,Ö8,Ö9,Ö13,Ö14,Ö15,Ö16,Ö18,Ö23,Ö24,Ö31,Ö32,Ö36,Ö37,Ö39
Otobiyografi yazma	1	0,25	Ö14
Günlük yazma	2	0,5	Ö9,Ö35
Kısa metin yazma	13	3,25	Ö11,Ö14,Ö15,Ö19,Ö23,Ö26,Ö28,Ö29,Ö35,Ö40
Gazete hazırlama	1	0,25	Ö26
Afiş hazırlama	1	0,25	Ö33
Diyalog yazma	5	1,25	Ö5,Ö6,Ö12,Ö20,Ö35
Özetleme	4	1	Ö8,Ö24,Ö36,Ö37
Resim çizme	12	3	Ö1,Ö3,Ö7,Ö9,Ö12,Ö15,Ö16,Ö23,Ö27,Ö31,Ö40
Kapak tasarlama	5	1,25	Ö4,Ö10,Ö27,Ö37,Ö39
Görsel yorumlama	10	2,5	Ö6,Ö17,Ö20,Ö25,Ö27,Ö28,Ö30,Ö37,Ö38
Görselleri olay örgüsüne göre sıralama	3	0,75	Ö2,Ö3,Ö5
Cümleleri olay örgüsüne göre sıralama	3	0,75	Ö3,Ö24,Ö30
Metne uygun başlık yazma	2	0,5	Ö33,Ö35
Ana fikir/konu bulma	16	4	Ö8,Ö9,Ö11,Ö15,Ö16,Ö19,Ö20,Ö24,Ö26,Ö28,Ö32,Ö33,Ö35,Ö38,Ö39
Hikâye haritası	8	2	Ö2,Ö6,Ö7,Ö20,Ö22,Ö32,Ö38,Ö40
Kahramanın özelliklerini yazma	43	10,75	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5,Ö7,Ö8,Ö9,Ö10,Ö11,Ö12,Ö13,Ö14,Ö15,Ö16,Ö17,Ö18,Ö19,Ö21,Ö22,Ö23,Ö24,Ö25,Ö26,Ö27,Ö28,Ö30,Ö31,Ö32,Ö33,Ö34,Ö35,Ö36

Kahramanın aile ağacını oluşturma	1	0,25	Ö34
Kahraman ve özelliklerini eşleştirme	14	3,5	Ö1,Ö2,Ö9,Ö11,Ö12,Ö13,Ö18,Ö27,Ö30,Ö33,Ö39
Kahramanın yerine kendini koyma	16	4	Ö1,Ö2,Ö4,Ö6,Ö7,Ö8,Ö19,Ö20,Ö24,Ö29,Ö31,Ö33,Ö35,Ö37
Metinde beğendiği / beğenmediği bölümleri belirleme	10	2,5	Ö1,Ö4,Ö7,Ö13,Ö17,Ö18,Ö19,Ö33,Ö36
Metinle ilgili soruları cevaplama	42	10,5	Ö1,Ö4,Ö9,Ö10,Ö11,Ö12,Ö13,Ö14,Ö17,Ö18,Ö19,Ö20,Ö22,Ö24,Ö25,Ö28,Ö30,Ö31,Ö32,Ö34,Ö37
Metinle ilgili çoktan seçmeli soruları cevaplama	2	0,5	Ö34,Ö36
Metinle ilgili D/Y sorularını cevaplama	7	1,75	Ö4,Ö5,Ö8,Ö21,Ö30,Ö34,Ö35
Tanılayıcı dallanmış ağaç	2	0,5	Ö32,Ö34
Eşleştirme	10	2,5	Ö2,Ö5,Ö6,Ö10,Ö14,Ö15,Ö25,Ö30
Boşluk doldurma	8	2	Ö3,Ö5,Ö8,Ö9,Ö13,Ö21,Ö22,Ö34
Metinle ilgili soru hazırlama	4	1	Ö15,Ö19,Ö20,Ö39
Metin film karşılaştırma	1	0,25	Ö31
Etkileşimli okuma	1	0,25	Ö27
Bir konu hakkında duygu ve düşüncelerini paylaşma	13	3,25	Ö6,Ö7,Ö21,Ö23,Ö24,Ö25,Ö27,Ö29,Ö36,Ö40
Tartışma	10	2,5	Ö4,Ö26,Ö27,Ö29,Ö35,Ö37,Ö40
Röportaj yapma	1	0,25	Ö16
Canlandırma	12	3	Ö3,Ö7,Ö12,Ö18,Ö19,Ö24,Ö26,Ö27,Ö29,Ö37,Ö39,Ö40
Oyun	3	0,75	Ö2,Ö28,Ö32
Hazırlık çalışması	5	1,25	Ö5,Ö17,Ö22,Ö23,Ö34
Sözcüğün anlamını tahmin etme/sözlüğe bakma	13	3,25	Ö3,Ö10,Ö12,Ö13,Ö14,Ö15,Ö25,Ö28,Ö29,Ö33,Ö38,Ö39
Cümle içinde kullanma	8	2	Ö2,Ö6,Ö12,Ö15,Ö21,Ö22,Ö23,Ö29
Sözcük ve anlamını eşleştirme	7	1,75	Ö4,Ö11,Ö21,Ö23,Ö25,Ö31,Ö35
Sözcük ve görselini eşleştirme	3	0,75	Ö10
Harfleri karışık verilen sözcükleri bulma	6	1,5	Ö5,Ö8,Ö14,Ö22,Ö26,Ö31
Harfleri eksik verilen sözcükleri bulma	1	0,25	Ö6
Sözcükleri sıralayıp cümle kurma	1	0,25	Ö2
Bulmaca	18	4,5	Ö2,Ö5,Ö8,Ö10,Ö14,Ö18,Ö21,Ö22,Ö26,Ö28,Ö30,Ö31,Ö32,Ö34,Ö40
Yazım yanlışını bulma	1	0,25	Ö36
Dil bilgisi	5	1,25	Ö21,Ö22,Ö36,Ö38

Tablo 2’de Türkçe öğretmeni adaylarının hazırladığı 400 farklı etkinlik türüne göre tasnif edilmiş, frekans ve yüzde bilgilerine yer verilmiştir. Ayrıca etkinliğin hangi öğretmen adayı tarafından kullanıldığı bilgisi de tabloda yer almaktadır. Tablo incelendiğinde öğretmen adaylarının en çok tercih ettiği etkinliklerin sırasıyla kahramanın özelliklerini yazma (%10,75), metinle ilgili soruları cevaplama (%10,5), bulmaca (%4,5), kahramana mektup yazma (%4,5), kahramanın yerine kendini koyma (%4) ve ana fikir/konu bulma (%4) olduğu görülmektedir. Etkinliklerde genellikle okuma metnini anlamaya, sözcük bilgisini geliştirmeye ve metinden hareketle yazı yazmaya ağırlık verildiği anlaşılmaktadır. Toplamda öğretmen adayları 49 farklı türde etkinlik tercih etmiştir.

Tablo 3.

Öğretmen Adaylarının Hazırladığı Etkinliklerin Yöntem ve Tekniklere Göre Dağılımı

Yöntem-Teknik	f	%	Öğretmen adayları
Sesli Okuma	1	0,25	Ö21
Sessiz okuma	1	0,25	Ö6
Tahmin ederek okuma	3	0,75	Ö22,Ö25,Ö34
Soru sorarak okuma	4	1	Ö3,Ö15,Ö20,Ö39
Göz atarak okuma	13	3,25	Ö9,Ö10,Ö13,Ö20,Ö21,Ö23,Ö32,Ö38
İşaretleyerek okuma	3	0,75	Ö22,Ö36,Ö38
Tartışarak okuma	2	0,5	Ö1
Eleştirel okuma	49	12,25	Ö1,Ö2,Ö4,Ö5,Ö6,Ö7,Ö8,Ö9,Ö11,Ö12,Ö13,Ö14,Ö15,Ö17,Ö18,Ö19,Ö20,Ö22,Ö24,Ö29,Ö30,Ö31,Ö32,Ö33,Ö35,Ö36,Ö37,Ö40
Metinlerle ilişkilendirme	4	1	Ö1,Ö16,Ö24,Ö31
Tarayarak okuma	61	15,25	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5,Ö7,Ö8,Ö9,Ö10,Ö11,Ö12,Ö13,Ö15,Ö16,Ö18,Ö19,Ö21,Ö22,Ö23,Ö24,Ö25,Ö27,Ö28,Ö30,Ö31,Ö32,Ö33,Ö34,Ö35,Ö36,Ö38,Ö39
Yoğun okuma	50	12,5	Ö1,Ö2,Ö3,Ö6,Ö8,Ö10,Ö11,Ö12,Ö13,Ö14,Ö15,Ö16,Ö17,Ö18,Ö19,Ö20,Ö22,Ö23,Ö24,Ö25,Ö26,Ö27,Ö28,Ö30,Ö32,Ö33,Ö35,Ö36,Ö38,Ö39,Ö40
Görsel okuma	13	3,25	Ö2,Ö3,Ö5,Ö6,Ö17,Ö20,Ö25,Ö27,Ö28,Ö30,Ö37,Ö38
Etkileşimli okuma	1	0,25	Ö27
Özet çıkarma	4	1	Ö8,Ö24,Ö36,Ö37
Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma	5	1,25	Ö6,Ö9,Ö21,Ö23,Ö25
Serbest yazma	5	1,25	Ö15,Ö18,Ö31,Ö39
Kontrollü yazma	16	4	Ö3,Ö6,Ö7,Ö8,Ö9,Ö12,Ö13,Ö16,Ö19,Ö23,Ö24,Ö28,Ö32,Ö38,Ö39,Ö40,
Güdümlü yazma	19	4,75	Ö3,Ö4,Ö9,Ö14,Ö15,Ö16,Ö23,Ö24,Ö26,Ö28,Ö33,Ö35,Ö36,Ö37,Ö38,Ö40
Yaratıcı yazma	1	0,25	Ö26
Metni tamamlama	9	2,25	Ö11,Ö13,Ö18,Ö26,Ö27,Ö29,Ö36,Ö39
Tahminde bulunma	2	0,5	Ö12,Ö17
Bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma	6	1,5	Ö1,Ö11,Ö14,Ö16,Ö22,Ö40
Grup olarak yazma	2	0,5	Ö23,Ö29
Eleştirel yazma	2	0,5	Ö14,Ö20
Güdümlü konuşma	9	2,25	Ö6,Ö11,Ö16,Ö21,Ö23,Ö24,Ö25,Ö40
Kendini karşısındakinin yerine koyarak konuşma	4	1	Ö20,Ö35,Ö37,Ö40
İkna etme	2	0,5	Ö7,Ö27

Tartışma	7	1,75	Ö4,Ö27,Ö29,Ö35,Ö37,Ö40
Drama	12	3	Ö3,Ö7,Ö12,Ö18,Ö19,Ö24,Ö26,Ö27,Ö29,Ö37,Ö39,Ö40
Sözcük ve kavram havuzundan seçerek konuşma	1	0,25	Ö26
Bağlam temelli sözcük öğrenme	30	7,5	Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö8,Ö10,Ö11,Ö12,Ö13,Ö14,Ö15,Ö21,Ö22,Ö23,Ö25,Ö26,Ö28,Ö29,Ö31,Ö33,Ö35,Ö38,Ö39
Cümlede kullanma	8	2	Ö2,Ö6,Ö12,Ö15,Ö21,Ö22,Ö23,Ö29
Bulmaca	18	4,5	Ö2,Ö5,Ö8,Ö10,Ö14,Ö18,Ö21,Ö22,Ö26,Ö28,Ö30,Ö31,Ö32,Ö34,Ö40
Tümevarım	4	1	Ö2,Ö5,Ö21,Ö22
Oyunlaştırma	3	0,75	Ö2,Ö28,Ö32
Görselleştirme	17	4,25	Ö1,Ö3,Ö4,Ö7,Ö9,Ö10,Ö12,Ö15,Ö16,Ö23,Ö27,Ö31,Ö37,Ö39,Ö40
Akvaryum	1	0,25	Ö29
Köşeleme	1	0,25	Ö29
Altı şapkalı düşünme	4	1	Ö5,Ö24,Ö29,Ö37
İstasyon	1	0,25	Ö29
Balık kılıcı	2	0,5	Ö32,Ö33

Öğretmen adaylarının hazırladığı etkinliklerin yöntem ve tekniklere göre dağılımını gösteren Tablo 3 incelendiğinde en çok tercih edilen yöntem ve tekniklerin okuma becerisiyle ilgili olduğu görülmektedir. Okuma açısından detaylı olarak incelenecek olursa sırasıyla tarayarak okuma (%15,25), yoğun okuma (%12,5) ve eleştirel okumanın (%12,25) kullanıldığı anlaşılmaktadır. Sözcük öğretimiyle ilgili en fazla bağlam temelli sözcük öğrenme (%7,5) ve bulmaca (%4,5) tercih edilirken, yazmada güdümlü yazma (%4,75) ve kontrollü yazma (%4), konuşmada drama (%3) ve güdümlü konuşma (%2,25) etkinliğine rastlanılmıştır. Öğretmen adaylarının toplam 41 farklı türde yöntem-teknik kullanarak etkinliklerini oluşturdukları görülmektedir.

Tablo 4.

Öğretmen Adaylarının Hazırladığı Etkinliklerin Kazanımlara Göre Dağılımı

Kazanım	f	%	Öğretmen adayları
Okuma			
Okuduklarını özetler.	4	1	Ö8,Ö24,Ö36,Ö37
Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.	16	4	Ö8,Ö9,Ö11,Ö15,Ö16,Ö19,Ö20,Ö24,Ö26,Ö28,Ö32,Ö33,Ö35,Ö38,Ö39
Metnin konusunu belirler.	14	3,5	Ö8,Ö9,Ö11,Ö15,Ö16,Ö20,Ö24,Ö26,Ö28,Ö32,Ö33,Ö35,Ö38,Ö39
Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.	6	1,5	Ö1,Ö4,Ö7,Ö8,Ö22,Ö40
Metindeki hikâye unsurlarını belirler.	86	21,5	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö7,Ö8,Ö9,Ö10,Ö11,Ö12,Ö13,Ö14,Ö15,Ö16,Ö17,Ö18,Ö19,Ö20,Ö21,Ö22,Ö23,Ö24,Ö25,Ö26,Ö27,Ö28,Ö30,Ö31,Ö32,Ö33,Ö34,Ö35,Ö36,Ö38,Ö39,Ö40
Metni yorumlar.	55	13,75	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö7,Ö9,Ö12,Ö13,Ö14,Ö15,Ö16,Ö17,Ö18,Ö19,Ö20,Ö23,Ö24,Ö27,Ö29,Ö30,Ö31,Ö32,Ö33,Ö35,Ö36,Ö37,Ö38,Ö39
Metinle ilgili sorular sorar.	4	1	Ö15,Ö19,Ö20,Ö39
Metinle ilgili sorulara cevap verir.	38	9,5	Ö1,Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö7,Ö8,Ö9,Ö10,Ö11,Ö13,Ö18,Ö21,Ö22,Ö24,Ö25,Ö27,Ö30,Ö32,Ö34,Ö35,Ö36

Görsellerden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.	4	1	Ö17,Ö22,Ö34,Ö38
Görsellerle ilgili soruları cevaplar.	7	1,75	Ö6,Ö20,Ö27,Ö30,Ö37,Ö38,Ö40
Metinde önemli noktaların vurgulanış biçimlerini kavrar.	2	0,5	Ö23,Ö32
Okuduğu metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.	2	0,5	Ö33,Ö35
Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlama olan katkısını değerlendirir.	2	0,5	Ö5,Ö23
Metinler arasında karşılaştırma yapar.	1	0,25	Ö1
Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.	1	0,25	Ö20
Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.	3	0,75	Ö6,Ö14,Ö38
Grafik, tablo ve çizelgeyle sunulan bilgileri yorumlar.	3	0,75	Ö2,Ö3,Ö25
Metinlerin yazılı hâli ile medya sunumlarını karşılaştırır.	1	0,25	Ö31
Metindeki söz sanatlarını tespit eder.	1	0,25	20
Noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli ve sessiz okur.	2	0,5	Ö2,Ö21
Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.	47	11,75	Ö2,Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö8,Ö10,Ö11,Ö12,Ö13,Ö14,Ö15,Ö18,Ö21,Ö22,Ö23,Ö25,Ö26,Ö28,Ö29,Ö30,Ö31,Ö32,Ö33,Ö34,Ö35,Ö38,Ö39,Ö40
Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.	5	1,25	Ö6,Ö10,Ö11
Kelimelerin eş anlamlılarını bulur.	3	0,75	Ö2,Ö14,Ö25
Kelimelerin zıt anlamlılarını bulur.	3	0,75	Ö2,Ö21,Ö25
Çekim eklerinin işlevini ayırt eder.	3	0,75	Ö21,Ö22,Ö36
Yapım eklerinin işlevini ayırt eder.	1	0,25	Ö25
Basit, türemiş ve birleşik kelimeleri ayırt eder.	2	0,5	Ö21,Ö38
İsim ve sıfat tamlamalarının metnin anlamına olan katkısını açıklar.	6	1,5	Ö2,Ö3,Ö11,Ö12,Ö13,Ö25
Edat, bağlaç ve ünlemlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.	1	0,25	Ö23

Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar.	1	0,25	Ö14
Yazma			
Şiir yazar.	8	2	Ö1,Ö16,Ö25,Ö27,Ö29,Ö31,Ö36,Ö40
Hikâye edici metin yazar.	20	5	Ö3,Ö6,Ö9,Ö11,Ö13,Ö16,Ö17,Ö18,Ö21,Ö22,Ö23,Ö26,Ö29,Ö36,Ö37,Ö38,Ö39
Bilgilendirici metin yazar.	3	0,75	Ö14,Ö26,Ö29
Kısa metinler yazar.	34	8,5	Ö3,Ö5,Ö6,Ö7,Ö8,Ö9,Ö11,Ö13,Ö14,Ö15,Ö16,Ö18,Ö19,Ö23,Ö24,Ö26,Ö28,Ö29,Ö31,Ö32,Ö35,Ö36,Ö37,Ö39,Ö40
Yazma stratejilerini uygular.	16	4	Ö6,Ö11,Ö13,Ö16,Ö17,Ö18,Ö23,Ö26,Ö28,Ö29,Ö32,Ö35,Ö36,Ö37,Ö39
Yazılarını görsel unsurlarla destekler.	3	0,75	Ö11,Ö26,Ö33
Yazdıklarını paylaşır.	2	0,5	Ö26,Ö33
Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.	2	0,5	Ö23,Ö40
Anlatımı desteklemek için grafik ve tablo kullanır.	2	0,5	Ö26,Ö33
Yazılarında mizahi öğeler kullanır.	1	0,25	Ö26
Konuşma			
Hazırlıksız konuşma yapar.	27	6,75	Ö3,Ö7,Ö12,Ö16,Ö18,Ö19,Ö20,Ö23,Ö24,Ö25,Ö26,Ö27,Ö29,Ö32,Ö35,Ö37,Ö39,Ö40
Hazırlıklı konuşma yapar.	1	0,25	Ö40
Konuşma stratejilerini uygular.	5	1,25	Ö4,Ö27,Ö35,Ö37,Ö40
Çerçevesi belirli bir konu hakkında konuşur.	4	1	Ö5,Ö6,Ö11
Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.	1	0,25	Ö21

Türkçe öğretmeni adaylarının hazırladığı etkinlikler Türkçe Dersi Öğretimi Programı'nda (2019) yer alan kazanımlara uyumluluğu açısından incelenmiştir. Öğretmen adayları, bir çocuk edebiyatı metninden yola çıkarak etkinlik oluşturdukları için kazanımlar genel olarak okuma becerisi ile bağlantılıdır. Öğretmen adayları 30 farklı okuma kazanımını 324 kere kullanmışlardır. Bunlardan en çok tercih edilenler sırasıyla "Metindeki hikâye unsurlarını belirler." (%21,5), "Metni yorumlar" (%13,75), "Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder." (%11,75) ve "Metinle ilgili sorulara cevap verir." (%9,5) kazanımlarıdır. Yazma kazanımları açısından incelendiğinde 10 farklı kazanımın 91 kere kullanıldığı görülmektedir. En çok tercih edilen yazma kazanımları "Kısa metinler yazar." (%8,5), "Hikâye edici metinler yazar." (%5) ve "Yazma stratejilerini uygular." (%4) olmuştur. Konuşma kazanımları ise daha az tercih edilmiş, 5 farklı kazanım 38 defa kullanılmıştır. En fazla kullanılan konuşma kazanımı "Hazırlıksız konuşma yapar." (%6,75) olmuştur. Öğretmen adayları etkinliklerinde dinleme kazanımlarını ise hiç tercih etmemiştir.

Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular

Türkçe öğretmeni adaylarına "Çocuk kitaplarına yönelik hazırladığınız etkinliklerin faydalı olduğunu düşünüyor musunuz? Avantajları/dezavantajları nelerdir?" sorusu yöneltilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının verdikleri cevaplar Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5.

Öğretmen Adaylarının Etkinlik Hazırlamanın Avantajları ve Dezavantajlarına Yönelik Görüşleri

Kod	Görüşler	f	%	Öğretmen adayları
Öğrenci için avantajları	Eğlenceli	9	22,5	Ö1,Ö3,Ö10,Ö18,Ö21,Ö25,Ö27,Ö35,Ö40
	Öğretici	9	22,5	Ö5,Ö10,Ö14,Ö18,Ö20,Ö22,Ö25,Ö30,Ö38
	İlgi çekici	8	20	Ö1,Ö3,Ö11,Ö17,Ö18,Ö19,Ö33,Ö35
	Güdüleyici	1	2,5	Ö32
	Kalıcı öğrenme	7	17,5	Ö1,Ö13,Ö15,Ö17,Ö19,Ö39,Ö40
	Sözcük dağarcığını geliştirme	1	2,5	Ö40
	Dil becerilerini geliştirme	4	10	Ö5,Ö8,Ö16,Ö20
	Aktif öğrenme	4	10	Ö6,Ö15,Ö22,Ö26
	Monoton değil	7	17,5	Ö2,Ö4,Ö11,Ö17,Ö21,Ö27,Ö29
	Farklı öğrenme alanlarına hitap etme	9	22,5	Ö6,Ö12,Ö14,Ö20,Ö21,Ö24,Ö38,Ö39,Ö40
	Eleştirel düşünme	2	5	Ö9,Ö20
	Somutlaştırma	1	2,5	Ö40
	Yorumlama	1	2,5	Ö9
	Okuma alışkanlığı kazandırma	4	10	Ö20,Ö23,Ö30,Ö40
Öğretmen adayı için avantajları	Kendini geliştirme	8	20	Ö8,Ö10,Ö12,Ö20,Ö22,Ö23,Ö25,Ö26,Ö28
	Mesleğe hazırlık	19	47,5	Ö1,Ö2,Ö4,Ö7,Ö11,Ö13,Ö16,Ö17,Ö18,Ö19,Ö20,Ö23,Ö24,Ö27,Ö28,Ö30,Ö31,Ö35,Ö37
	Başka bakış açılarını görme	2	5	Ö28,Ö33
	Farklı yöntem teknik kullanma imkânı	1	2,5	Ö21
	Dil becerilerini uygulama imkânı	4	10	Ö2,Ö13,Ö17,Ö33
	Yaratıcı	9	22,5	Ö2,Ö5,Ö9,Ö13,Ö22,Ö25,Ö26,Ö28,Ö33
	Zevkli	1	2,5	Ö14
	Özgüven geliştirici	6	15	Ö19,Ö28,Ö34,Ö36,Ö37,Ö40
Öğretmen adayı için dezavantajları	Hazırlamak zahmetli	2	5	Ö14,Ö29

Öğretmen adaylarının tamamı etkinlik hazırlamanın hem kendi mesleki gelişimleri hem de öğrenciler için faydalı olduğunu düşünmektedir. Sadece iki öğretmen adayı etkinlik hazırlamanın faydalı olduğunu düşünmelerine rağmen bu süreci zahmetli görmektedir. Bu konuda Ö14 görüşlerini “...Etkinlik hazırlamak öğretmen için biraz zahmetli, hazırlık çok uzun sürüyor. Bu eksi yönü olabilir.” şeklinde ifade etmiştir.

Öğretmen adayları hazırladıkları etkinlikleri öğrenciler için eğlenceli, öğretici, ilgi çekici, farklı öğrenme alanlarına uygun olarak nitelendirmektedir: “Öğrenci açısından çeşitli öğrenme alanlarına hitap etmesinden dolayı herkesin katılımı sağlanmış olur. Kitapları daha zevkle okurlar.” (Ö40), “Öğrencilerin gelişimi için bu tarz etkinlikler onların derse ve çocuk kitaplarına ilgisini artırır. Derslerin teorik sıkıcılığından kurtulmuş olurlar.” (Ö11), “Faydalı olduğunu düşünüyorum. Bunun etkisini gittiğim

staj okulunda gördüm. Hazırladığım bir etkinliği kullandım çocuklar çok istekli katıldılar, onlar için güdüleyici oldu. Ders sonunda her hafta siz anlatın dediler. İyi ki bu çalışmaları yaptık.” (Ö32)

Öğretmen adayları bu etkinliklerin kendileri için ise mesleğe hazırlanma, yaratıcılık kazandırma, kendini geliştirme gibi faydaları olduğunu düşünmektedir: “Öğretmenlik mesleğine ilk giriş derslerde hazırladığımız sunumlar. Bu derste hazırladığımız etkinliklerin de bana katkısı tecrübe kazandırma, dersi işleyiş fikri bulma, farklı çocuk metinlerini derse uyarlamak konusunda kendimi geliştirme imkânı vermesi oldu.” (Ö20), “Benim için faydası yaratıcılığımı geliştiriyorum...” (Ö5), “Yaptığımız etkinliklerin bize birçok katkısı oldu. İletişim becerimiz, el becerimiz gelişiyor. Dört temel dil becerisine yönelik etkinlik hazırlamada da kendime yeni şeyler kattığımı düşünüyorum...” (Ö33)

Türkçe öğretmeni adaylarının bu çalışma kapsamında hazırladıkları etkinlikleri ileride kullanmayı düşünüp düşünmediklerini tespit etmek için onlara “Çocuk kitaplarıyla ilgili hazırladığınız etkinlikleri öğretmen olduğunuzda kullanmayı düşünür müsünüz? Neden?” sorusu yöneltilmiştir. Soruya verilen cevaplardan elde edilen bulgular Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6.

Öğretmen Adaylarının Hazırladıkları Etkinlikleri Meslek Hayatlarında Kullanmaya Yönelik Görüşleri

Kod	f	%	Öğretmen adayları
Evet	36	90	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö8,Ö9,Ö10,Ö11,Ö12,Ö13,Ö14,Ö15,Ö16,Ö17,Ö18,Ö19,Ö20,Ö21,Ö22,Ö23,Ö24,Ö25,Ö26,Ö27,Ö28,Ö29,Ö30,Ö32,Ö34,Ö35,Ö36,Ö37,Ö38,Ö40
Hayır	0	0	
Belki	4	10	Ö7,Ö31,Ö33,Ö39

Tablo 6 incelendiğinde öğretmen adaylarının 36’sının meslek hayatlarında kendi hazırladıkları etkinlikleri kullanmayı düşündüğü görülmektedir. Bu katılımcıların kendi hazırladıkları etkinlikleri kullanmayı tercih etme sebeplerinin başında etkinliklerin dersin öğretim üyesi tarafından kontrol edilmesi, ileride kullanabilmek için özenerek hazırlamış olmaları, hazırladıkları etkinlikleri faydalı, eğlenceli ve yapılandırmacı yaklaşıma uygun bulmaları gelmektedir. Bu konuyla ilgili öğretmen adaylarının görüşlerinden bazıları şunlardır: “Düşünürüm, çünkü çok emek vererek hazırladım. O günleri heyecanla bekliyorum.” (Ö2), “Evet kullanmayı düşünürüm. Çünkü çocuklar sadece kitapla ya da salt bilgiyle karşı karşıya kalmayacak, eğlenerek dersi daha çok benimseyecek, kitabı daha çok sevecekler.” (Ö6), “Evet, çünkü zaten etkinlikleri öğretmen olunca kullanabileceğim şekilde tasarladım. Etkinliklerim yoğun emek ve uğraşların sonucunda ortaya konmuş etkinlikler.” (Ö8), “Evet, kesinlikle. Bu etkinlikleri tıpkı karşımda öğrencilerim varmış gibi düzenleyip hazırladım. Sürekli aynı etkinlikleri tekrarlayıp durmamak için de farklı çocuk kitaplarından farklı etkinliklerden faydalanırım.” (Ö32), “Evet kullanmak istiyorum. Sonuçta hazırladığımız etkinlikler ortaokul seviyesine uygun hazırlandı. Hocamızın görüşleri ve tavsiyeleri doğrultusunda sonra yeniden düzenleme ve hatalarımız olan noktaları düzeltme şansımız da oluyor. Hocamız da onayladığı için kullanabilirim.” (Ö37).

4 öğretmen adayı gerekli zaman ve şart olursa, müfredat engellemese, sınıf kalabalık olmazsa kullanmayı düşünebileceğini ifade etmiştir. Ö33 hazırladığı etkinliği ileride şartlar uygun olursa kullanabileceğini “Kullanmayı düşünebilirim. Çünkü renkli ve kazanımlara uygun etkinlikler kalıcılık sağlar, hem de çocuk kitaplarını sevmeyi sağlar. Ama sınıf kalabalık olursa kullanamam.” şeklinde ifade etmiştir. Ö7 ise “Gerekli şartlar ve zaman uygun olursa belki kullanabilirim.” demiştir. Kullanmayı düşünmeyen öğretmen adayı ise yoktur.

Türkçe öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatı eserlerine yönelik etkinlik hazırlama konusunda kendilerini yeterli görüp görmediklerini belirlemek için onlara “Çocuk edebiyatı eserlerine yönelik etkinlik hazırlama konusunda kendinizi nasıl değerlendiriyorsunuz? Neden?” sorusu sorulmuştur. Öğretmen adaylarının soruya verdiği yanıtlardan elde edilen bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7.

Öğretmen Adaylarının Etkinlik Hazırlama Sürecine Dair Kendilerini Nasıl Değerlendirdiklerine Yönelik Görüşleri

Kod	Görüşler	f	%	Öğretmen adayları
Yeterli	Yaratıcıyım	5	12,5	Ö3,Ö4,Ö13,Ö18,Ö27
	Araştırma yapıyorum	2	5	Ö14,Ö16
	Eğitimi aldım	3	7,5	Ö19,Ö28,Ö32
	Çok etkinlik hazırladım	6	15	Ö15,Ö20,Ö21,Ö22,Ö23,Ö26
	Öğretmenlerim beğeniyor	1	2,5	Ö11
	Öğrencilerle empati kurabiliyorum	1	2,5	Ö24
	Eğitimi almadım/Bilgisayar İyi kullanamıyorum	1	2,5	Ö29
	Etkinlik hazırlamak zor	1	2,5	Ö39
Kısmen yeterli	Yöntem ve teknikleri etkili kullanamıyorum	1	2,5	Ö1
	Eksiklerim var	8	20	Ö2,Ö5,Ö6,Ö8,Ö17,Ö31,Ö36,Ö38
	Yaratıcı etkinlik bulmakta zorlanıyorum	5	12,5	Ö12,Ö25,Ö34,Ö35,Ö37
	Kazanımlara uydurmakta zorlanıyorum	1	2,5	Ö10
	Yeteneğim yok	3	7,5	Ö7,Ö9,Ö30
	İçerik görsel renk uyumunda zorlanıyorum	1	2,5	Ö33
	Aşamaların uyumluluğunu sağlamada zorlanıyorum	1	2,5	Ö40

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yarısından fazlasının etkinlik hazırlama konusunda kendini tam anlamıyla yeterli görmediği anlaşılmaktadır. 20 katılımcı kendini “kısmen yeterli” görürken, 18 katılımcı “yeterli”, 2 katılımcı ise “yetersiz” görmektedir.

Tablo incelendiğinde öğretmen adaylarının kendilerini yeterli görmelerinin en büyük sebebi üniversitedeki derslerde bununla ilgili eğitim almaları, etkinlik hazırlamaya yönelik pratik yapmaları ve kendilerini yaratıcı bulmalarıdır. Bu konu ile ilgili öğretmen adaylarının görüşlerinden bazıları şunlardır: “Yeterli hissediyorum. Lisans öğrenimim boyunca pek çok derste farklı türde etkinlik hazırladım. Bunların bana çok katkısı olduğunu düşünüyorum.” (Ö15), “Kendimi yeterli görüyorum. Çünkü 3. sınıfta bol bol etkinlik hazırladık ve bunları sınıfta sunduk. Hocalarımızdan olumlu dönütler aldık. Stajda da etkinlikler üzerinden ders anlatımı yapmaya çalışıyorum. Öğrencilerin beğendiklerini görüyorum...” (Ö20), “Yeterli hissediyorum. Etkinlik hazırlama sürecim planlı ve verimliydi. Ortaya çıkan etkinlikler özgün ve başarılıydı. Tabii bu noktaya aşama aşama geldiğimi düşünüyorum. Lisans derslerinde eğitimi almamızın, hocalarımızın dönütleri çok şey kattı.” (Ö28), “Kendimi yeterli buluyorum. Çünkü

hem el becerilerim hem de yaratıcılık açısından ortaya güzel materyaller çıkardığımı düşünüyorum.” (Ö13)

Kendilerini yetersiz gören iki katılımcı ise etkinlik hazırlamayla ilgili eğitim almadığını, bilgisayar kullanımında başarılı olmadığını ve etkinlik hazırlamanın zor olduğunu ifade etmişlerdir. Zorlandığını ifade eden katılımcıların biri görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir: *“Yetersiz hissediyorum. Sebebi ise aklıma çok güzel etkinlikler geliyor ama bilgisayarla içli dışlı olmadığım için düşündüğüm etkinliği uygulamaya dökmekte zorlanıyorum. Ayrıca eğitim hayatım boyunca etkinlik olarak ders görmediğim için kendimi yetersiz görüyorum.” (Ö29)*

Etkinlik tasarlama konusunda kendini kısmen yeterli gören katılımcıların kendilerindeki eksiklerin farkında oldukları ve bunları gidermek istedikleri anlaşılmaktadır. Ancak çoğunluğu kendini eksik gördüğünü ifade etse de ne konuda olduğunu detaylı bir şekilde açıklamakta zorlanmışlardır. Yaratıcı olmadığını ve yeteneği olmadığını düşünen katılımcıların sayısı oldukça fazladır. Bu katılımcıların görüşlerinden bazıları şunlardır: *“Çocuk kitaplarıyla ilgili etkinlik hazırlamada kendimi kısmen yeterli buluyorum. Çünkü hazırlama sürecinde yaratıcı düşünmede eksiklerim olduğunu düşünüyorum. Etkinlik üretmede biraz zorluk yaşıyorum. Ama bu geliştiremeyeceğim anlamına gelmez.” (Ö25), “Kısmen yeterli görüyorum. Etkinlik hazırlamak benim için çok sıkıcı. Bu konuda beceri ve yeteneğim olmadığını düşünüyorum.” (Ö30), “Kısmen yeterli görüyorum. Çünkü etkinlik hazırlarken daha çok içerik açısından bakıyorum. Renk ve görsellik çok fazla ön planda olmuyor. Matilda gibi kitaplar için içerik ve görselliği daha iyi oranlayarak etkinlik yaparsam daha ilgi çekici olabilir.” (Ö33), “Kısmen yeterli. Çünkü her ne kadar özen göstersek de mutlaka eksik yanlarımız vardır. Zamanla ve tecrübeyle aşılabilecek bir sorun diye düşünüyorum.” (Ö17).*

Türkçe öğretmeni adaylarına *“Çocuk kitaplarıyla ilgili etkinlik hazırlarken lisans eğitiminde aldığınız başka derslerin faydası oldu mu? Olduysa hangi dersler faydalı oldu?”* sorusu yöneltmiştir. Soruya verilen cevaplardan elde edilen bulgular Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8.

Öğretmen Adaylarının Etkinlik Hazırlama Süreci İçin Lisans Derslerinin Yeterli Olup Olmadığına Yönelik Görüşleri

Kod	Dersler	f	%	Öğretmen adayları
Hepsi		1	2,5	Ö18
Hiçbiri		5	12,5	Ö9,Ö11,Ö12,Ö16,Ö40
Sadece bu ders		3	7,5	Ö4,Ö19,Ö39
Bazıları	Okuma Eğitimi	12	30	Ö3,Ö5,Ö7,Ö8,Ö10,Ö15,Ö20,Ö21,Ö23,Ö24,Ö28,Ö30
	Dinleme Eğitimi	17	42,5	Ö2,Ö5,Ö6,Ö7,Ö8,Ö10,Ö13,Ö14,Ö21,Ö22,Ö23,Ö24,Ö26,Ö29,Ö32,Ö33,Ö36
	Yazma Eğitimi	13	32,5	Ö5,Ö6,Ö8,Ö10,Ö14,Ö21,Ö22,Ö24,Ö32,Ö33,Ö35,Ö36,Ö37
	Konuşma Eğitimi	17	42,5	Ö5,Ö8,Ö10,Ö15,Ö20,Ö21,Ö23,Ö24,Ö25,Ö26,Ö29,Ö32,Ö33,Ö35,Ö36,Ö37,Ö38
	Kelime Öğretimi	6	15	Ö7,Ö20,Ö22,Ö30,Ö32,Ö35
	Türkçe Öğrenme ve Öğretme Yaklaşımları	1	2,5	Ö3
	Türkçe Öğretim Programları	1	2,5	Ö21
	Çocuk Edebiyatı	8	20	Ö2,Ö6,Ö13,Ö23,Ö31,Ö33,Ö34,Ö38

Eğitimde Drama	9	22,5	Ö14,Ö15,Ö23,Ö24,Ö26,Ö27,Ö34,Ö35,Ö37
Eğitimde Program Geliştirme	2	5	Ö1,Ö8
Öğretim İlke ve Yöntemleri	6	15	Ö1,Ö2,Ö3,Ö20,Ö21,Ö34
Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	2	5	Ö17,Ö20
Sınıf Yönetimi	1	2,5	Ö37

Tabloda görüldüğü üzere Türkçe öğretmeni adaylarının çoğu lisans eğitiminde aldıkları farklı derslerin çocuk kitaplarıyla ilgili etkinlik hazırlama süreçleri için faydalı olduğunu düşünmektedir. 31 katılımcı lisans derslerinin etkinlik hazırlamalarına faydası olduğunu düşünürken, 5 katılımcı hiçbirinin faydalı olmadığını, 1 katılımcı hepsinin faydalı olduğunu, 3 katılımcı ise sadece bu etkinlikleri hazırladıkları dersin faydası olduğunu düşünmektedir. Öğretmen adayları en çok Türkçe Öğretmenliği lisans programında olan Dinleme Eğitimi, Konuşma Eğitimi, Yazma Eğitimi, Okuma Eğitimi ve Eğitimde Drama derslerinden yararlandıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar derslerin teorik olmasının kendileri için yararlı olmadığını, daha çok uygulamaya yönelik dersler olması gerektiğini düşünmektedir: “...Bence lisans derslerinde sadece teorik olarak konuyu öğretmek yerine becerileri kullanacağımız etkinlikler yapılmalı.” (Ö2), “...Etkinlik hazırlama sürecinde faydası olması için diğer derslerde de bol bol etkinlik ödevi verilmeli.” (Ö4), “Dört temel beceri derslerinin faydası oldu. Onlarda genelde etkinlik tasarladığımız için çocuk kitaplarına uyarlamakta zorlanmadım.” (Ö5). “Tüm derslerin birikimime faydası oldu. Ne kadar çok etkinlik tasarlırsak o kadar başarılı oluruz. Lisans derslerinde yaratıcı düşünmeye yönelik daha çok konu işlenmeli.” (Ö18)

Türkçe öğretmeni adaylarına “Çocuk kitaplarıyla ilgili etkinlik hazırlarken hangi kaynaklara veya kişilere başvurdunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmen adaylarının bu soruya verdikleri cevaplardan elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 9.

Öğretmen Adaylarının Etkinlik Hazırlarken Yararlandıkları Kaynaklara Yönelik Görüşleri

Kod	Kaynaklar	f	%	Öğretmen adayları
İnternet	İnternet siteleri	30	75	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö8,Ö9,Ö10,Ö11,Ö12,Ö13,Ö14,Ö15,Ö16,Ö17,Ö18,Ö20,Ö21,Ö22,Ö24,Ö25,Ö26,Ö30,Ö31,Ö32,Ö34,Ö35,Ö36,Ö37,Ö38,Ö40
Kitap	Kitap	11	27,5	Ö2,Ö6,Ö8,Ö10,Ö12,Ö14,Ö15,Ö21,Ö24,Ö36,Ö38
	Ders kitabı	5	12,5	Ö5,Ö7,Ö27,Ö29,Ö39
	Çocuk kitabı	4	10	Ö23,Ö28,Ö31,Ö33
	Etkinlik kitabı	2	5	Ö28,Ö32
Oyun	Çocuk oyunları	1	2,5	Ö3
Çevre	Arkadaş	21	52,5	Ö1,Ö4,Ö5,Ö7,Ö8,Ö9,Ö10,Ö11,Ö12,Ö14,Ö16,Ö17,Ö18,Ö20,Ö24,Ö29,Ö30,Ö33,Ö34,Ö35,Ö36
	Öğretmen	3	7,5	Ö9,Ö26,Ö34
	Öğretim elemanı	4	10	Ö6,Ö19,Ö21,Ö34
	Çocuk	2	5	Ö16,Ö28

Tablo incelendiğinde çocuk kitaplarıyla ilgili etkinlik hazırlama sürecinde öğretmen adaylarının 30'unun internet sitelerinden ve çevresindeki insanlardan, 22'sinin kitaplardan yararlandığı görülmektedir. 1 öğretmen adayı ise bildiği çocuk oyunlarından yararlandığını ifade etmiştir. Öğretmen adaylarının bu konuyla ilgili görüşlerinden birkaçı şunlardır: *“Genel olarak etkinlikler için internet siteleri ve arkadaşarımdan yardım aldım. İnternet sitelerinde çok fazla etkinlik örneği ve kazanımlara uygun yöntem ve teknikler var. Arkadaşılarıma başvurma ihtiyacı ise hazırladığım etkinliklerin gözden geçirilmesini sağlamak, eksik taraflarını değerlendirmek.”* (Ö1), *“En çok çocuk kitaplarını inceledim. Kitapların içerikleri bana fikir verdi. Daha sonra yeğenlerimle bu konuda konuştum. Onların ne tür çocuk kitaplarından ve etkinliklerden hoşlandıklarını sordum, değerlendirmeler yaptım. Hazırladığım etkinlikleri onlara gösterdim.”* (Ö28), *“İnternet sitelerinden örnek etkinliklere baktım. Arkadaşılarımdan örnek olması için fikir aldım. Eski Türkçe öğretmenimden ve öğretim elemanlarından farklı etkinlik tarzlarını öğrendim. Farklı etkinlik fikirleri görmek ve ufkumu geliştirmek için yardım aldım.”* (Ö34).

Tartışma ve Sonuç

Çocuk edebiyatı metinleriyle kurgulanan etkinlikler, öğrencilerin hem dil becerilerinin gelişmesine hem de çocuk edebiyatını içselleştirmelerine yardımcı olacaktır. Öğrenme üzerinde etkili olabilecek farklı türden etkinliklerin çocuk edebiyatı metinleriyle birleştirilmesi, bu metinler üzerinde detaylı okumalar yapılması öğrencilerin yaratıcılıklarının gelişmesine, edebî ve estetik haz almalarına, sanata duyarlılık kazanmalarına da fayda sağlayacaktır. Bu sebeple Türkçe öğretmenlerinin çocuk edebiyatı metinlerinin öğrenme sürecine dâhil edildiği farklı türde etkinlikler tasarlama donanımına sahip olması gerektiği düşünülmektedir. Çeşitli kaynaklarda da etkinliklerin hazırlanmasında ve uygulamasında öğretmenlerin önemli bir rol üstlendiği ve uygulamaların başarıya ulaşabilmesi için gerekli bilgi ve donanımına sahip öğretmenlere ihtiyaç duyulduğu ifade edilmektedir (Özmantar vd. 2010; Demir ve Bedir, 2005). Bundan yola çıkılarak hazırlanan bu çalışmada Türkçe öğretmeni adaylarının bir çocuk edebiyatı metniyle karşılaştıklarında o metni derslerinde nasıl kullanacaklarını tespit etmek amacıyla öğretmen adaylarından çeşitli etkinlikler hazırlamaları istenmiştir. Hazırlanan etkinlikler tür, yöntem-teknik, beceri ve kazanımlara uyumluluk açısından incelenmiştir.

Öğretmen adaylarının hazırladığı etkinliklerin beceri alanlarına göre dağılımına bakıldığında çoğunlukla metni tahlil etme, ana fikrini, konusunu bulma, olay örgüsü, yer, zaman ve kişiler açısından inceleme, metinle ilgili soruları cevaplama ve yorumlamaya yönelik okuma kazanımlarına yer verildiği görülmektedir. Öğretmen adaylarının hazırladıkları etkinlikler genel olarak seçilen okuma kazanımlarına ve ortaokul seviyesine uygun olsa da katılımcıların programdaki tüm kazanımlardan yararlanmadıkları ve belli kazanımlara yoğunlaştıkları tespit edilmiştir. Örneğin, metindeki anlatım biçimlerini, kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını, yardımcı fikirleri veya metnin türünü tespit etmeyle ilgili hiçbir kazanıma yönelik etkinliğe rastlanılmamıştır. Benzer şekilde Coşkun, Balcı ve Arısoy (2010) da yaptıkları çalışmalarında sınıf öğretmeni adaylarının en çok okuma çalışmalarına yöneldiğini ortaya koymuşlardır.

Kullanılan kazanımlar çoğunlukla okuma becerisinin alt alanı olan *anlamaya* yöneliktir. *Söz varlığı* ve *akıcı okuma* alt alanlarındaki kazanımlara daha az yer verilmiştir. Bilindiği üzere Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) sözcük öğretimi ve dil bilgisi öğretimi ayrı beceri alanları olarak yer almamakta okuma becerisi ağırlıkta olmak üzere tüm dil becerileriyle bütünleştirilerek verilmektedir. Bu da kimi zaman sözcük öğretimi ve dil bilgisi öğretiminin ihmal edilmesine sebep olmaktadır. Bu araştırmada Türkçe öğretmeni adayları hazırladıkları etkinliklerde söz varlığıyla ilgili kazanımlara yer verseler de dil bilgisi öğretimiyle ilgili sınırlı sayıda kazanıma yer vermişlerdir. Benzer sonuçlar Özdemir'in (2022) çalışmasında da görülmektedir. Özdemir (2022), araştırmasında Türkçe öğretmeni adaylarının öntestte dil bilgisi ve söz varlığıyla ilişkilendirilen 16 etkinlik, sontestte ise 116 etkinlik tasarladıklarını tespit etmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının metne dayalı daha farklı etkinlikler tasarlamayı öğrendikten sonra sadece yüzey anlama dayalı etkinliklerden uzaklaştıklarını belirtmiştir. Araştırmanın sonuçlarından da anlaşıldığı üzere metindilbilimsel çalışmaların Türkçe öğretimiyle ilişkilendirilmesi ve farklı etkinlik tasarımlarının öğretilmesiyle öğretmen adaylarının eksikliklerini tamamlamasına yardımcı olunabilir.

Okumadan sonra en çok etkinlik tasarlanan beceri alanının yazma olduğu görülmektedir. Yazma becerisiyle ilgili tercih edilen kazanımlar daha çok öğrencilerin farklı türde bir metin üretmesine yönelik olan “Hikâye edici metin yazar” şeklindeki kazanımlardandır. Burada dikkat çeken hususlardan biri de ilkokul seviyesinde yer alan kazanımlardan biri olan “Kısa metinler yazar.” kazanımının çok fazla kullanılmasıdır. Ayrıca hazırlanan etkinliklerde genellikle “Kitapta hissettiklerinize dair bir şiir yazınız.”, “Kitabın ana kahramanına bir mektup yazınız.” gibi yetersiz yönergeler yer verildiği anlaşılmaktadır.

Sözlü dile yönelik olan konuşma ve dinleme becerilerinin ihmal edilen alanlar olduğu alanyazında belirtilmektedir (MacKey, 1997; Tompkins, 1998; Yıldız vd., 2008; Doğan, 2009, Doğan ve Özçakmak, 2014; Benzer ve Ünsal, 2019; Kavruk ve Yıldırım, 2021). Öğretmen adayları da hazırladıkları etkinliklerde konuşma becerisine yönelik sınırlı sayıda kazanıma yer verirken, dinlemeye yönelik etkinlik tasarlamamışlardır. Dinlemeye yer verilmemesi öğretmen adaylarının çocuk kitaplarını sadece okuma materyali olarak görmelerinden kaynaklanıyor olabilir. Konuşma için ise en çok tercih edilen kazanım “Hazırlıksız konuşma yapar.” olmuştur. Etkinliklerde genellikle öğrencilerden metinle ilgili verilen herhangi bir konuda görüşlerini anlatmaları istenmiştir. Farklı konuşma stratejilerine, beden diline, kelimeleri anlamına uygun kullanmaya odaklanan kazanımlar çok fazla tercih edilmemiştir. Baş ve Ucuzsatar (2019) da Türk dili edebiyatı öğretmeni adaylarına 100 temel eserdeki kitapları kullanarak etkinlik tasarladıkları çalışmalarında benzer şekilde konuşma ve dinleme kazanımlarına daha az yer verildiğini, aynı zamanda öğretmen adaylarının kazanım seçimlerinde ve kazanımları etkinlik süreciyle eşleştirmede sınırlı olduklarını belirlemişlerdir.

Hazırlanan etkinliklerde tercih edilen yöntem ve teknikler de kazanımlardaki beceri alanlarıyla uyumludur. Sırasıyla en çok okuma, yazma ve konuşmayla ilgili 41 farklı yöntem ve teknik tercih edilmiştir. Niceliksel olarak çeşitlilik gösterse de bazı yöntem tekniklere yoğunlaşıldığı bazılarının ise hiç kullanılmadığı görülmektedir. Akyüz, Özcan ve Altıparmak (2015) çalışmalarında Türkçe öğretmeni adaylarının kendilerini çoğunlukla yöntem, teknik ve stratejiler konusunda yetersiz hissettiklerini ve bu konuların üzerinde durulmasını istediklerini ifade etmişlerdir. Tür açısından da etkinliklerde benzer bir durumla karşılaşılmaktadır. Öğretmen adayları 49 farklı türde etkinlik tasarlamış olsa da aynı tür etkinlikler çok fazla tekrar etmekte, hatta aynı öğretmen adayı bile hazırladıkları etkinliklerde tekrara düşmektedir. Etkinliklerin genel olarak Türkçe ders kitaplarındakilerle benzerlik gösterdiği söylenebilir. Toptaş (2008) çalışmasında öğretmenlerin ders işlerken yalnızca ders ve çalışma kitabında yer alan etkinlikleri kullandıklarını tespit etmişlerdir. Benzer şekilde Öztürk ve Işık (2018) da araştırma gruplarında yer alan öğretmen adaylarının yarısının hazır etkinliklere yöneldiğini ve yeni etkinlik oluşturmaktan kaçındıklarını ortaya koymuştur. Nakiboğlu (2020), öğretmen adaylarının farklı soru türleri konusunda yetersiz deneyimleri, öğrenci seviyesine uygun materyal hazırlamadaki eksikler ve bilgisayar kullanımı konusundaki becerilerin yeterli olmamasından ötürü bu tarz etkinlikler oluşturmakta zorlandıklarını ve kaçındıklarını belirtmektedir.

Çalışmada, Türkçe öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatı eserlerine yönelik etkinlik tasarlamayla ilgili görüşleri de incelenmiştir. Öğretmen adaylarının tamamı etkinlik hazırlamanın hem kendi mesleki gelişimleri için hem de öğrencileri için faydalı olacağını düşünmektedir. Katılımcılara göre etkinlik hazırlamanın avantajları dersi daha eğlenceli, öğretici, ilgi çekici ve güdüleyici hâle getirmesi, öğrencilere yorumlama, eleştirel düşünme, okuma alışkanlığı kazandırma gibi faydalarının olmasıdır. Kendileri için avantajlarını ise mesleğe hazırlık, kendini geliştirme, yaratıcılık, özgüven geliştirme şeklinde sıralamışlardır. Altun, Bakkaloğlu ve Kelleci’nin (2021) araştırmasındaki öğretmen adayları da etkinliklerin benzer avantajlar sağladığını düşünmektedir. Alanyazındaki çalışmalar, etkinlik hazırlamanın uzun sürmesi, zaman yönetiminin ve sınıf kontrolünün zor olması, kalabalık sınıflarda veya etkinliğe alışkın olmayan sınıflarda uygulanmasının zor olması gibi dezavantajları olduğunu belirtirler (Altun vd., 2021) de yapılan çalışmada sadece iki öğretmen adayı etkinlik hazırlamanın zahmetli olduğunu belirtmişlerdir. Bunun dışında dezavantajlı olduğunu düşünen katılımcıya rastlanılmamıştır.

Öğretmen adaylarının tamamına yakını hazırladıkları etkinlikleri ileride öğretmen olduğunda kullanmayı düşünmektedir. Bu sonuçlar öğretmen adaylarının bilinçli olduklarını ve geleneksel yaklaşımın dışına çıkarak derslerini etkinlik temelli işlemeye yatkın olduklarını göstermesi açısından önemlidir. Görüşmeler sırasında katılımcılar, öğretmenlik uygulaması derslerinde de hazırladıkları

etkinliklerden yararlandıklarını belirtmişlerdir. Alanyazındaki çalışmalar da uygulamalı derslerin öğretmen yetiştirmeye olumlu katkıları olduğunu göstermektedir (Harmandar vd., 2000; Kökçü, 2015; Sarıtaş, 2007; Topkaya ve Yalın, 2005).

Öğretmen adayları Türkçe Öğretmenliği lisans programındaki etkinlik hazırlamaya ve sınıf içi uygulamaya yönelik bazı derslerin etkinlik hazırlama süreçleri için faydalı olduğunu düşünmektedir. Özellikle dört temel dil becerisine yönelik derslerin ve Eğitimde Drama dersinin faydalı olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuçlar Altun, Bakkaloğlu ve Kelleci (2021) tarafından sınıf öğretmeni adaylarıyla yapılan çalışma sonuçlarıyla da benzerlik göstermektedir. Etkinlik hazırlarken lisans derslerinin faydalanmadığını belirten öğretmen adayları ise teorik derslerin ağırlıkta olduğunu düşünmektedir. Katılımcılar çoğunlukla uygulamalı derslerin teorik derslere oranla daha fazla olması gerektiğini ve uygulama için okullara gitmek istediklerini ifade etmişlerdir.

Araştırma sonuçları incelendiğinde öğretmen adaylarının yarısından fazlasının kendini etkinlik hazırlama konusunda tam anlamıyla yeterli görmediği anlaşılmaktadır. Kendilerini yeterli gören öğretmen adayları lisans derslerinde aldıkları eğitimden ötürü bu şekilde düşündüklerini vurgularken kendilerini tam anlamıyla yeterli görmeyen öğretmen adayları ise uygulama sürecine dair eksikleri olduğunu ve kendilerini yaratıcı görmediklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar çoğunlukla kendilerini etkinlik hazırlama konusunda daha fazla geliştirmek istediklerini söylemişlerdir. Bu sonuçlar alanyazındaki farklı branşlardaki öğretmen adaylarından elde edilen verilerle benzerlik göstermektedir (Kavdır, 2011, Öztürk ve Işık, 2018). Öğretmen adaylarının hazırladıkları etkinliklerde görülen eksikler ve etkinlik hazırlamayla ilgili görüşleri bütün olarak değerlendirildiğinde adayların çoğunluğunun etkinlik oluşturma konusunda yeterli bilgi ve donanıma sahip olmadığı ve öğretmen eğitimiyle ilgili eksiklikler bulunduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğretmen adayları etkinlik hazırlama sürecinde genellikle internetten, kitaplardan ve arkadaşlarından yardım aldıklarını ifade etmişlerdir. Elde edilen bu sonuçların alanyazındaki çalışmalarla benzerlik gösterdiğini söylemek mümkündür (Baştürk, 2007; Koyunlu Ünlü ve Dere, 2018; Öztürk ve Işık, 2018; Recker vd., 2007; Şimşek, 2007).

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

1. Türkçe öğretmenliği lisans programında etkinlik hazırlamaya yönelik uygulamalı derslerin ve uygulamaların artması sağlanabilir.
2. Öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı ve çocuk edebiyatından yararlanma konusunda bilinçlenmeleri için lisans programında Çocuk Edebiyatı dersinin kredisi artırılabilir.
3. Öğretmen adayları çoğunlukla ders kitaplarındakine benzer, sınırlı sayıda yöntem ve tekniğin kullanıldığı, birbirini tekrarlayan türde etkinlikler tasarlamışlardır. Eğitimin verimliliğini sağlamak için öğretmen adaylarının farklı türde etkinliklerle karşılaşmaları ve etkinlik tasarlama konusunda eğitim almaları sağlanabilir.
4. Etkinlik uygulamalarıyla ilgili öğretmen adaylarına yol gösterici nitelikte internet siteleri, kitaplar vb. hazırlanabilir. Ayrıca öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin kendi aralarında etkinlik hazırlama konusunda bilgi paylaşımı yapabilecekleri bloglar ve sosyal medya sayfaları da oluşturulabilir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirisi gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Kurul adı = Trabzon Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu
Karar tarihi= 04.11.2022

Belge sayı numarası=2022-11/1.21

Yazarların Katkı Oranı

Çalışma, yazar tarafından tek başına hazırlanmıştır.

Çıkar Çatışması

Çalışmada, çıkar çatışması teşkil edebilecek durum veya ilişki bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Akyüz, E., Özcan, Ş. ve Altıparmak, H. M. (2015). Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe özel öğretim yöntemleri dersine ilişkin görüşleri. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 65-76.
- Altun, T., Bakkaloğlu, M. ve Kelleci, D. (2021). Primary student teachers' views about designing and implementing learning activities during teaching practice. *Turkish Journal of Teacher Education*, 10(2), 90-109.
- Aykaç, M. (2011). *Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatı metinleriyle kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin anlatma becerilerine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aykaç, N. (2007). İlköğretim programında yer alan etkinliklerin öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi (Sinop ili örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 19-35.
- Baş, B. (2015). *Türkçe öğretimi açısından çocuk edebiyatı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Baş, B. ve Ucuşsatar, N. (2019). Türk dili ve edebiyatı öğretmeni adaylarının etkinlik geliştirme süreçlerinde kazanım seçimi ve uyumu. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(3), 751-764.
- Baştürk, S. (2007). *Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersiyle ilgili deneyimleri*. 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi'nde sunulan bildiri, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Tokat.
- Benzer, A. ve Ünsal, F. (2019). Konuşma öğretiminin program ve ders kitabı ekseninde uygulamaya yansımaları. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(3), 647-662.
- Coşkun, E., Balci, A. ve Arısoy, A. M. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe dersleri için oluşturdukları hazırlık ve anlama çalışmalarının değerlendirilmesi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 357 -376.
- Darling-Hammond, L. (2000). How teacher education matters. *Journal of Teacher Education*, 51(3), 166- 173.
- Demir, S. ve Bedir, G. (2005). İlköğretim sosyal bilgiler ve fen bilgisi öğretiminde öğretmenlerin dersin geliştirme bölümü etkinliklerine ilişkin öğrenci görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 44, 473-488.
- Dilidüzgün, S. (2004). *Çağdaş çocuk yazını-yazın eğitime atılan ilk adım*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Doğan, Y. (2009). Konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik etkinlik önerileri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(1), 185-204.
- Doğan, Y. ve Özçakmak, H. (2014). Dinleme becerisinin eğitimi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(2), 90-99.
- Hallinan, M. T. and Khmelkov, V. T. (2001). Recent developments in teacher education in the United States of America. *Journal of Education for Teaching*, 27(2), 175-185.
- Harmandar, M., Bayrakçeken, S., Kincal, R. Y., Büyükkasap, E., ve Kızılkaya, S. (2000). Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesinde okul deneyimi uygulaması ve sonuçlarının değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 148, 3-6.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kavdır, K. (2011). *Matematik öğretmen adaylarının gerçek hayat etkinliği hazırlama süreçlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kavruk, H. ve Yıldırım, N. (2021). Türkçe öğretim programındaki konuşma kazanımlarının ortaokul Türkçe ders kitabı (5, 6, 7 ve 8. sınıf) etkinliklerine yansımaları. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 9(2), 159-174.

- Koyunlu Ünlü, Z. ve Dere, Z. (2018). Okul öncesi öğretmen adaylarının hazırladıkları fetemm etkinliklerinin değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19 (2), 1502-1512.
- Kökçü, Y. (2015). Türkçe öğretmen adaylarının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri kapsamında uygulama öğretmenleri hakkındaki görüşleri. *Turkish Studies*, 10(15), 585-600.
- Mackey, I. (1997). *Dinleme becerisi*. (A. Bora ve O. Cankoçak, Çev.). Ankara: İlkaynak Kültür ve Sanat Ürünleri Ltd Şti.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (2019). *Nitel veri analizi*. (3. Baskı). (S. Akbaba Altun ve A. Ersoy, Çev. Ed.) Ankara: Pegem.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2019). *Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Ankara.
- Nakiboğlu, C. (2020). Kimya öğretmen adaylarının okul deneyimi dersi kapsamında çalışma yapraklarını hazırlanması ve uygulanması sürecindeki deneyimlerine ilişkin görüşleri. *Karaelmas Journal of Educational Sciences*, 8, 380-397.
- Özdemir, S. (2022). *Türkçe öğretmeni adaylarının hazırladıkları okuma etkinliklerine metindilbilimin etkisi*. 4th International Culture, Art and Literature Congress'de sunulan bildiri, Bakü.
- Özmantar, M. F., Bozkurt, A., Demir, S., Bingölbalı, E. ve Açıl, E. (2010). Sınıf öğretmenlerinin etkinlik kavramına ilişkin algıları. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 379-398.
- Öztürk, F. ve Işık, A. (2018). İlköğretim matematik öğretmeni adaylarının etkinlik hazırlama süreçlerinin incelenmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(26), 513-545.
- Öztürk, F. ve Işık, A. (2020). İlköğretim matematik öğretmeni adaylarının etkinlik uygulama süreçlerinin incelenmesi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2) 371-382.
- Patton, M. Q. (2005). *Qualitative research*. New York: John Wiley & Sons Ltd.
- Recker, M., Walker, A., Giersch, S., Mao, X., Halioris, S., Palmer, B., Johnson, D., Leary, H., and Robertshaw, M. B. (2007). A study of teachers' use of online learning resources to design classroom activities. *New Review of Hypermedia and Multimedia*, 13(2), 117-134.
- Sarıtaş, M. (2007). Okul Deneyimi I uygulamasının aday öğretmenlere sağladığı yararlar konusundaki görüşlerin değerlendirilmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 121-143.
- Sever, S. (2010). *Çocuk ve edebiyat*. İzmir: Tudem Yayınları.
- Subaşı, M. ve Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419-426.
- Şimşek, A. (2007). *Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin sosyal bilgiler için tasarladıkları etkinliklerde kullandıkları strateji, yöntem, teknik ve öğretim materyalleri ve bunları tercih nedenleri*. IV. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu'nda sunulan poster bildiri. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Tompkins, G. E. (1998). *Language arts*. (4th Edition). New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Topkaya, E. Z. ve Yalın, M. (2005). Uygulama öğretmenliğine ilişkin tutum ölçeği geliştirilmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 1(1-2), 12-24.
- Toptaş, V. (2008). Geometri öğretiminde sınıfta yapılan etkinlikler ile öğretme-öğrenme sürecinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 7(1), 91-110.
- Tunagür, M. (2021). Tarihî seyir içerisinde çocuk ve çocuk edebiyatı. M. Tunagür ve M. N. Kardaş (Ed.), *Çocuk edebiyatı içinde* (s. 1-24). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Uz-Erşahin, I. (2009). *Türkçe ders kitaplarında yer alan çocuk edebiyatı metinlerinin çağdaş çocuk edebiyatı ilkeleri açısından değerlendirilmesi ve eğitsel öneriler* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, C., Okur, A., Arı, G. ve Yılmaz, Y. (2008). *Yeni öğretim programına göre kuramdan uygulamaya Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.

Extended Abstract

Introduction

Although children's literature, which is one of the main sources of language education, is basically only associated with reading skills, it also contributes to the development of the child's speaking, writing and listening skills, critical thinking and creativity. Teachers who are expected to compare children with quality books should know how to benefit from children's literature and have the ability to develop activities accordingly. Therefore, it is significant for Turkish pre-service teachers to improve themselves in this regard and it is also important to reveal how the courses they took during their undergraduate education affect the preparation of activities by the candidates.

In this research, it is aimed to examine the opinions of Turkish pre-service teachers about the process of planning activities for children's literature products and the activities they plan with a holistic approach. Thus, it was tried to reveal the general tendencies of Turkish pre-service teachers about how they will apply a children's literature text when they come across it in the lesson, what kind of activities they will offer to the students, which skills they will focus on, and their views on the process.

Method

This study was carried out with a case study pattern within the framework of qualitative research approach. In the study in which the single-case embedded design was used, single-case embedded constitute the activities planned by the pre-service teachers and their views on the activity planning processes.

The research group of the study consists of 40 pre-service teachers studying in the 4th year of the Turkish Language Teaching undergraduate program of a state university. Typical case sampling was used in sample selection. A semi-structured interview form prepared by the researcher was used as a data collection tool in the research. In the semi-structured interview form, there are 5 questions prepared in order to determine the opinions of the pre-service teachers about the activity planning processes. The other examination object of the research is the activity sheets prepared by the pre-service teachers.

Interview and document analysis were used together as data collection method in the research. In the data collection process, Roald Dahl's Matilda book, which is thought to be suitable for secondary school level, was selected by taking the opinions of pre-service teachers and field experts. Pre-service teachers were asked to prepare 10 activities related to this book, suitable for the level of secondary school students. It was stated that the activities should be designed as worksheets that can be used in secondary school Turkish lessons. At the end of the activity planning process, pre-service teachers were interviewed to get their ideas about the activity planning processes. The obtained data were analyzed by content analysis after creating appropriate codes and themes. The activities prepared by the pre-service teachers were examined according to the methods, techniques, types, skill areas and achievements in the Turkish Curriculum (2019) determined in the literature, and tables were created by determining which ones the pre-service teachers used and how often.

Result and Discussion

In this study, the activities planned by Turkish pre-service teachers about a children's book were examined in terms of genre, method, technique, skill areas and compatibility with acquisitions. Considering the distribution of the activities prepared by the pre-service teachers according to their skill areas, since they set out from a children's literature product used as a reading text, it is seen that mostly reading acquisitions are included in the analysis of the text, finding the main idea and subject, examining the plot, place, time and people, answering the questions about the text and interpreting it. Although the activities they prepared were generally suitable for the selected reading achievements and secondary school level, it was determined that they did not benefit from all the gains in the program and concentrated on certain achievements. It is seen that the skill area for which the most activity is designed after reading is writing. Although the achievements related to writing skills are mostly aimed at producing a different type of text, it is understood that they generally have difficulties

in putting explanatory instructions. “Writes short texts.” and “Writes narrative text.” gains are the most preferred gains. It is possible to say that speaking and listening skills are neglected. These results are also similar to the studies in the literature. While the pre-service teachers included a limited number of acquisitions for speaking skills in the activities they prepared, they did not include any activities for listening. The most used acquisition in speaking skill is “makes an unprepared speech.” It is thought that since they see the children's book as a reading text, they have difficulty in adapting it to listening and they do not include listening activities.

The methods and techniques preferred in the prepared activities are also compatible with the skill areas in the acquisitions. Methods and techniques related to reading, writing and speaking were preferred, respectively. In the study, 41 different types of methods and techniques were used in total, and it was seen that some methods were focused on techniques and some were not used at all. When examined in terms of types, 49 different types of activities were found. It can be said that the activities are generally similar to the activities in Turkish textbooks and far from creativity, and that most of the pre-service teachers repeat similar activities. Therefore, it is thought that pre-service teachers should be trained in preparing and presenting different types of activities, and more emphasis should be placed on practice in undergraduate programs. In addition, they should be made aware of how they should benefit from children's literature.

In the study, the views of Turkish pre-service teachers about designing activities for children's literature products were also examined. All of the pre-service teachers think that planning activities will be beneficial both for their professional development and for their students. Almost all of the pre-service teachers plan to use these activities when they become teachers in the future. These results are important in terms of showing that pre-service teachers are conscious about this issue and that they are inclined to go beyond the traditional approach and to teach their lessons based on activity.

Pre-service teachers think that some of the lessons in the Turkish Language Teaching undergraduate program for activity planning and in-class practice are useful for the activity planning processes. They stated that especially the four basic language skills courses and the Drama in Education course are beneficial. All of the pre-service teachers think that these courses should be increased and that practical courses are more beneficial than theoretical courses. Although the pre-service teachers think that they have received sufficient education in undergraduate, when the results of the research are examined, it is understood that more than half of the pre-service teachers do not consider themselves fully competent in planning activities. Pre-service teachers stated that they wanted to improve themselves more in planning activities. According to the findings obtained from the research, the pre-service teachers stated that they generally received help from the internet, books and their friends during the activity planning process.

Ek-1. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Hazırladığı Etkinlik Örnekleri

[illegible]

7. Etkinlik:

"Bak" dedi Bayan Honey, "bu sadece bir tahmindir ama, şöyle düşünüyorum: Benim sınıfımdan, yapacak bir şeyin yoktu, seni mücadeleye itecek bir şey yoktu... o kocaman beyin hayal kırıklığından çıldırarak gibi oluyordu. Beynin kafanın içinde deller gibi kaynayıp fokurduyordu. Kafanın içinde sıkışıp kalmış, gidecek yeri olmayan muazzam bir enerji vardı. Sen de şöyle ya da böyle, o enerjinin gözlerinden dışarı fırlatıp eşyaları yerinden oynatıyordun. Ama şimdi iş farklı. Üst sıfıta, senin yaşamın iki katı çocuklarla yarışyorsun ve beynindeki o bütün enerji sıfıta kullanılıyor. Beynin ilk kez çaballıyor, didiniyor ve çok iyi var. Harika bir şey bu. Unutma, benimki sadece bir teori, optiğe da olabilir, ama gerçeğin çok uzağına düştüğünü sanmıyorum."

Matilda kitabından alınan yukarıdaki metinde geçen filimsileri bulup yeni bir cümlede kullanınız.

Zarf-fil: _____

Cümle: _____

İsim-fil: _____

Cümle: _____

Sıfat-fil: _____

Cümle: _____

8. Etkinlik: Okuduğunuz "Matilda" adlı kitapta geçen bazı sözcüklerin anlamları verilmiştir.

Anlamı verilen sözcüğü bulup bulmacaya yazınız.

1: Doğal özellik, huk, karakter.

2: Bu bitkinin sebbe olarak yararlanmış yeşil ürünü ve kuru tohumları.

3: Sür.

4: Testere ile biçilen veya rende, matkap, törpü vb. araçlarla işlenen bir sevdan dokülen kırıntılar.

5: Düşüncesizce, saygısız aşan davranış, cesaret.

6: İnce anlamı, düşüncüder ve fakali söz, espi.

8: Çeşitli renk ve büyüklükteki karelerden oluşan desen veya kumaş.

9: Kan kocadan her biri, hayat arkadaş, refik, refika.

ETKİNLİK 5

Heyy! Merhaba, ben Bayan Honey. Bu etkinlikte beraberiz☺
Şimdi yapman gereken şey
görsellerde yaşanan olayları
hatırlayıp yazmak☺

[illegible]

10. Etkinlik:

Aşağıda Matilda kitabından alınan kelimelerin bazı harfleri eksik olarak verilmiştir. Kelimeleri bulup karşlarına bulduğunuz kelimelerin içinde geçtiği birer cümle yazınız.

I A R	→	
B A I	→	
E F S	→	
E E Y M	→	
S M S	→	
A I	→	
R L K	→	
U V E	→	
S M I	→	
G E E	→	

Yayınevinde çalışsaydınız bu kitabın kitabını nasıl tasarlardınız? Boya kalemleri kullanarak Matilda kitabı için bir kapak tasarımı yapınız.

8) Sizce kitaptaki en ilginç karakter kimdir? Neden böyle olduğunu düşünüyorsunuz? Arkadaşlarınızla tartışınız.

9) Bayan Trunchbull neden bu kadar baskıcı biri olabilir, düşünüünüz. İki kişilik bir grup oluşturup Trunchbull ve Matilda'nın olduğu bir canlandırma yapınız.

"This life, this tiny life, is all mine to be enjoyed in everything
when one is with her it is impossible to be bored. I love it."

1. Etkinlik: Ben kimim? (5. Sınıf)

Kutucuklarda verilen özellikleri kime ait olduğunu yazınız.

Ben bir okul müdürüyüm. Kati ve kuralcıyım. Hep sinirli gezerim.

Ben kimim?

Üstün zekalı, yetenekli ve nazik biriyim. Kitap okumayı severim.

Ben kimim?

Yardımsever bir öğretmenim, öğrencilerimi çok severim.

Ben kimim?

İşimde sürekli hile yaparım. Televizyon izlemeyi ve parayı severim.

Ben kimim?

Bir koca pastayı tek başıma bitirebilirim. Minik bir öğrenciyim.

Ben kimim?

Her gün öğleden sonra bingo oynamaya giderim. Saçlarımı sarıya boyarım. Ve güzelliğe önem veririm.

Ben kimim?

Okulumda her hafta bir gün kitap okuturum.

Ben kimim?

Ben kitapları severim ve kütüphane görevlisiyim.

Ben kimim?